

92%

av de som gick
ut 2020 avslutade
utbildningen med
godkänd examen

SKOLLEDARRAPPORTEN FLYGTEKNIKUTBILDNINGEN 2020/2021

Trender och statistik inom
gymnasiets flygteknikutbildning

Om rapporten

TYA har för första gången genomfört en skolledarenkät om flygteknikutbildningen på gymnasiet. Vi tycker att det är viktigt att kunna följa trender inom gymnasiets flygteknikutbildning. Genom en årlig skolledarrapport kan vi vara med och stödja skolorna och flygbranschen med olika insatser.

Svaren, som gäller 2020 och ansökningsperioden inför läsåret 2020/2021, visar att skolorna upplevde ett ökat söktryck och hade få avhopp från utbildningen. Huvudansökningsperioden till gymnasiet skedde dock innan coronapandemin slog till. Med tanke på den stora påverkan pandemin har på flygbranschen ser vi en risk att färre ansöker till gymnasiets flygteknikprogram hösten 2021. Detta är något som branschen inte önskar då det ligger stora pensionsavgångar framåt i tiden och det tar flera år att bli en certifierad flygmekaniker och flygtekniker. Innan pandemin bröt ut var det brist på kompetens till dessa yrken. I TYAs trendindikator för flygbranschen, som släpptes i början av 2020, uppgav över hälften av företagen att de haft svårt att hitta rätt personal de senaste 12 månaderna. Risken är att den situationen uppstår igen när flygbranschen har återhämtat sig till mer normala nivåer. Transportstyrelsen väntar sig att återhämtningen av passagerartrafiken, kring vilken majoriteten av jobb tillfällena finns, påbörjas under 2021 för att vara tillbaka på 90 procent av 2019 års trafik år 2026.*

Positivt i denna första skolledarrapport för flygteknikutbildningen, utöver söktrycket, är att de flesta av skolorna utexaminerade samtliga sina elever i årskurs tre med godkänd examen. Dock har flera av skolorna, på grund av pandemin, haft problem att få ut eleverna i praktik och därmed har de inte kunnat få ut sina Certificates of Recognition (CoR).

Flygteknikutbildningen är en riksrekryterande gymnasieutbildning och finns i dag på sex platser i Sverige; Sigtuna (Arlanda), Nyköping, Linköping, Västerås, Klippan (Ljungbyhed) och Ronneby. Från och med skolår 2021/2022 kommer utbildningen även finnas i Arvidsjaur. Samtliga sju gymnasieutbildningar ger möjlighet till högskolebehörighet. Luleå har tidigare haft en flygteknikutbildning på gymnasiet, men denna är under avveckling. Genom gymnasiets flygteknikutbildning blir man flygmekaniker. Vill man sedan vidareutbilda sig till flygtekniker så läses detta på Yrkehögskolans flygteknikerutbildning.

Rapporten kommer att utvecklas med fler frågeställningar under kommande år. Bland annat vill vi följa trenden vad gäller kvinnliga sökande. Branschen har idag en dominans av manliga flygmekaniker och flygtekniker.

Åsa Backman
Projektledare TYA

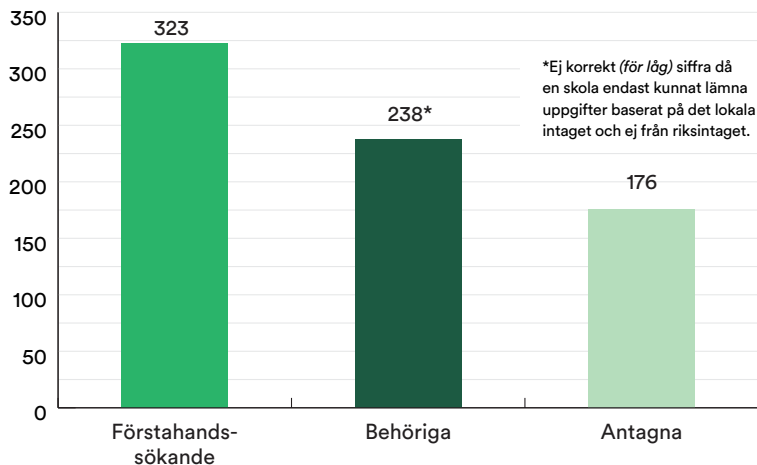
Elever

5 av 6

skolledare upplever
ett ökat söktryck

Sökande, behöriga och antagna till årskurs 1 höstterminen 2020

Fakta i siffror

92 %

av eleverna som gick ut 2020 avslutade utbildningen med godkänd examen.

17 %

av eleverna som gick ut 2020 avslutade utbildningen med Certificate of Recognition (basic training). En låg andel på grund av svårigheter med praktik i pandemitider.

2,9 år

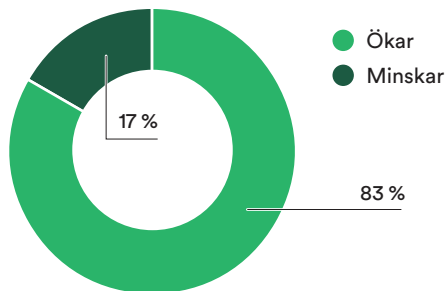
i snitt har nuvarande rektor/skolledare varit ansvarig för flygteknikutbildningen.

1 av 60

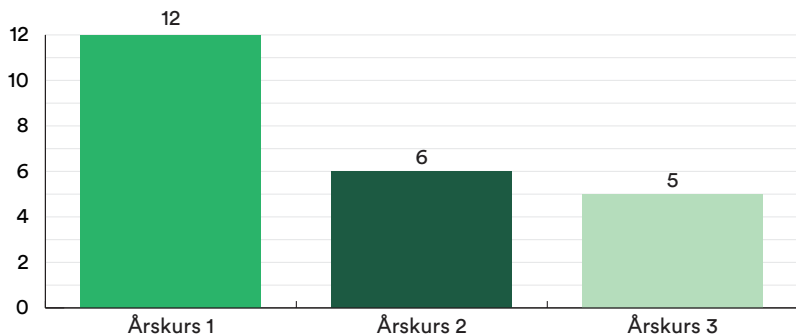
flygtekniklärare på de 6 utbildningarna är kvinna.

Samtliga skolor har kommunala huvudmän.

Skolledarnas uppfattning om söktryck

Avhopp bland elever som gick i årskurs 1, 2 eller 3 läsåret 2019/2020

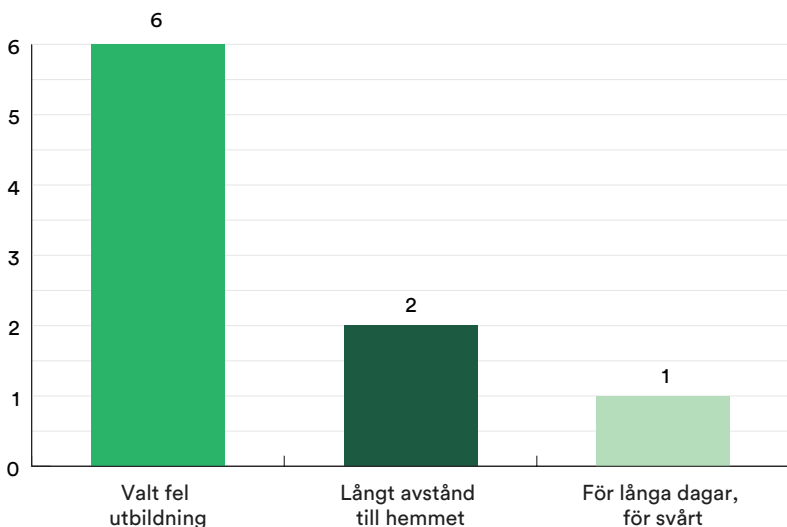

Totalt antal avhopp på samtliga sex skolor bland de elever som gick i årskurs 1, 2 eller 3 läsåret 2019/2020.

Vanligaste orsaker till avhopp från utbildningen utifrån skolledarnas svar. Några skolledare har svarat flera alternativ. Vissa elever behöver bo på internat på grund av långt avstånd till hemmet och hemlängtan har angetts som en orsak.

Vilka är de vanligaste anledningarna till avhopp?

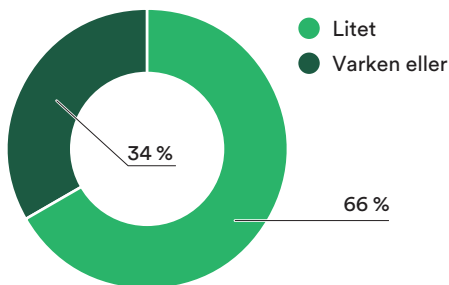

Lärare

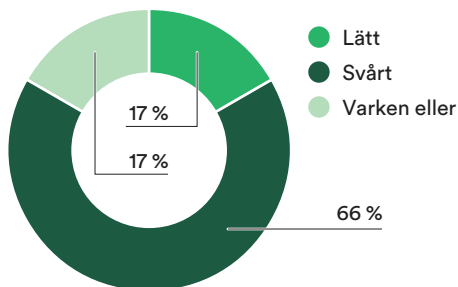

Att behovet av flygtekniklärare är litet beror på pandemins effekter på branschen.

Behov av nya flygtekniklärare

Upplevelse av rekrytering av flygtekniklärare

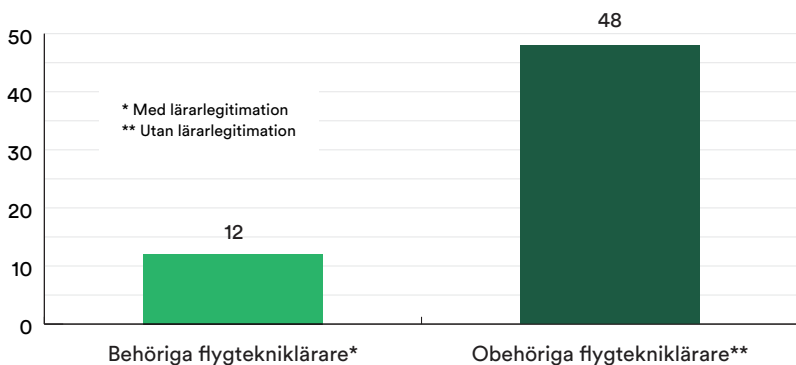

Flera av skollärarna uttrycker att det ofta är en utmaning att få tag på flygtekniklärare som är kunniga i pedagogik.

Totalt antal flygtekniklärare på de sex skolorna med och utan lärarlegitimation. För att undervisa på ett yrkesprogram på gymnasiet är lärarlegitimation inte ett krav. Flertalet av lärarna på flygteknikutbildningarna är dock behöriga yrkeslärare.

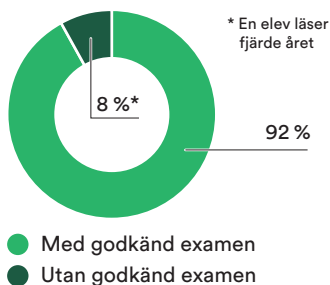
Flygtekniklärare med och utan lärarlegitimation

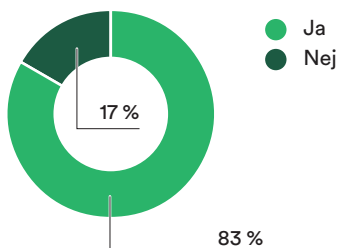
Examen

Elever som avslutade utbildningen med och utan godkänd examen vårterminen 2020

Elever har möjlighet till extra år om det krävs för att klara godkänd examen eller Certificate of Recognition

Huvudmannen får besluta att undervisningen får förlängas över längre tid än tre år om det med hänsyn till elevens förutsättningar finns särskilda skäl för det. En åtgärdsplan ska då ha upprättats. *Källa: Gymnasieförordning (2010:2039)*

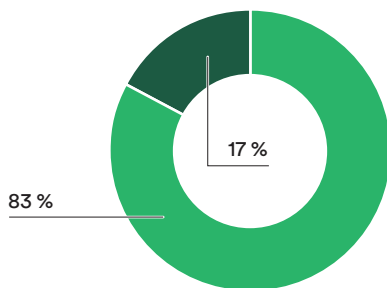

Flera skolor har haft svårt med praktiktid på grund av coronapandemin. I underlaget kan finnas före detta elever som tagit Certificate of Recognition i efterhand.

Elever som avslutade flygteknikutbildningen med och utan Certificate of Recognition* vårterminen 2020

- Med Certificate of Recognition
● Utan Certificate of Recognition

*Basic training är en förutsättning för Certificate of Recognition och innebär att teori, teoriexamination, närvarotid, praktik och praktikexamination har genomförts på ett godkänt sätt och riktat till rätt kategori.

“Vi måste hänga med in i framtidens flygbransch”

Johan Willgard är utbildningsledare och ansvarig för flygteknikutbildningen vid Arlandagymnasiet, Aircraft Academy of Sweden. Aircraft Academy är en del av Arlandagymnasiet men har sina lokaler på Arlanda flygplats. Just nu går cirka 130 elever skolans flygteknikprogram i tre årskurser, något som planerar att utökas med en klass till nästa läsår då man siktar på två klasser i varje årskurs.

Hur har coronapandemin påverkat er undervisning?

– Vi har haft en del teoriundervisning på distans, men vi har inte sett några försämrade resultat i examinationerna. En del av de praktiska momenten för tvåorna i våras fick vi skjuta till trean. När det gäller företagspraktiken är samtliga årskurs tre-elever ute just nu. Och även om det inte är heltid för alla bedömer vi att det är tillräckligt för att få ut sina Certificate of Recognition (CoR). Vi har ett väl uppbyggt samarbete med företag och det är såklart enklare för vår skola eftersom vi är på plats på Arlanda där mycket underhåll bedrivs.

Det var fortsatt ett ökat söktryck på utbildningen 2020, hur ser det ut i år och hur ser framtiden ut för de som söker?

– Hittills är det inte riktigt samma nivåer på ansökningarna 2021 som det varit tidigare och jag tror tyvärr att det påverkas av pandemin. I vanliga fall finns det alltid jobb i branschen, men i våras var det helt omöjligt naturligtvis. Men ingen av våra elever har gått ut i sysslöshet, de har gått till teknikutbildningar, en del läser på högskola och en del har fått jobb i andra branscher. Och de flesta av de som går i trean nu ser sig själva ut i yrkeslivet först om tre år efter yrkeshögskola och då ser de lite ljusare på framtiden. Det är tråkigt om en oro för framtiden påverkar så att man inte går på sitt intresse i gymnasievalet. Dessutom,

om du börjar en flygutbildning på gymnasiet nu så kommer du vara med om en revolution inom flyget mot fossilfritt flyg.

Vad tycker du är det viktigaste för de här utbildningarna de kommande åren?

– Just att hänga med in i den framtida flygbranschen. Oavsett om det är biobränsle, vätgas eller el som framtidens flyg drivs av så måste vi ställa om. Och att visa för de som står inför valet vad de ska göra i livet, att vi tror på framtiden i den här branschen.

Har du några tankar kring varför få tjejer söker flygteknik på gymnasiet och hur man kan ändra på det?

– Hos oss har vi ungefär 10 procent tjejer. Vi ser en liten tendens till att det ökar, men det är inte med några stora volymer. Det är svårt att säga vad det beror på men det är ju en mansdominerad bransch. Vi jobbar med att synliggöra de tjejer som finns på utbildningarna. Och försöka nå ut med budskapet att om du har intresse för teknik och för flygbranschen så är kön inte ett hinder. Sedan är det tyvärr helt omöjligt att rekrytera kvinnliga yrkeslärare. Vi försöker kompensera med annan kvinnlig personal, som exempelvis mentorer.

TYA TACKAR FÖLJANDE SKOLOR FÖR DELTAGANDE I UNDERSÖKNINGEN:

AIRCRAFT ACADEMY OF SWEDEN – Arlandagymnasiet

AVIATION COLLEGE OF SWEDEN – Edströmska gymnasiet

FLYGTEKNIK TECHNICAL TRAINING – Nyköpings gymnasium

FLYGTEKNIKCENTER LJUNGBYHED – Klippans gymnasieskola

RONNEBY FLYGTEKNIKUTBILDNING – Gymnasieskolan Knut Hahn

AVIATION TECHNICAL TRAINING – Anders Ljungstedts gymnasium

**Vi på TYA utvecklar anslutna företag och
medarbetare i morgondagens transportbransch.**

**Vi driver på utvecklingen för säkrare och mer
hållbara arbetsmiljöer.**

**Tillsammans med våra parter och företag,
dess medarbetare samt skolor och myndigheter
arbetar vi för att skapa Sveriges bästa jobb.**